

Sygn. akt VII Ua 29/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

Przewodniczący SSO Zbigniew Szczuka (spr.)

Sędziowie SO Monika Roslan – Karasińska

SO Renata Gąsior

Protokolant st.sekr.sądowy Mariusz Żelazek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2019 r. w Warszawie

sprawy I. S., J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z udziałem Fundacji (...) w W.

o odsetki od zasiłku chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego

na skutek apelacji wniesionej przez odwołujące

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie

VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 31 grudnia 2018 roku sygn. akt VI U 246/18

1. oddala apelację I. S. oraz zasądza od I. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. kwotę 1200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą,
2. oddala apelację J. S. oraz zasądza od J. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą.

SSO Renata Gąsior SSO Zbigniew Szczuka SSO Monika Roslan – Karasińska

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie VI Wydział Pracy

i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie z udziałem zainteresowanej Fundacji (...) wyrokiem z dnia 31 grudnia 2018 r. w punkcie 1 oddalił odwołanie I. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 19 czerwca 2018 r., znak: (...) oraz w punkcie 2 oddalił odwołanie J. S. od decyzji w/w organu rentowego z dnia 19 czerwca 2018 r., znak: (...) obejmujących żądanie odsetek od zasiłków chorobowego, macierzyńskiego i opiekuńczego.

Sąd I instancji ustalił, że decyzją z dnia 14 maja 2015 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. stwierdził, że I. S. jako pracownik u płatnika składek Fundacja (...) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 1 września 2013 r. Powyższa decyzja została wydana po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wszczętego w dniu 24 września 2014 r. W jego trakcie zostały przedstawione następujące dokumenty dotyczące zatrudnienia I. S.: kopie umów o pracę, kopie aneksów do umów

o pracę, CV, zaświadczenie o ukończeniu kursu języka angielskiego, szczegółowy zakres czynności służbowych, oświadczenia pracownika, karta szkolenia wstępnego w dziedzinie BHP, kopie zaświadczeń lekarskich, zarządzenie z dnia 23 września 2014 r., kopie dyplomów i zaświadczeń, kopie listy obecności, kopie listy płac, kopie podań o urlop oraz kopie zaświadczeń płatnika składek. Ponadto przed organem rentowym przeprowadzono też dowód z zeznań E. P. – prezesa Fundacji (...). Prowadzona również była kontrola w samej Fundacji. Ponadto ZUS pismami z dnia 5 listopada 2014 r. wezwał K. D. oraz M. M. do złożenia pisemnych wyjaśnień. W odpowiedzi mailem z dnia 18 listopada 2014 r. K. D. złożyła wyjaśnienia, z których wynikało m.in., że I. S. jest zatrudniona na stanowisku zastępcy dyrektora, pracuje w godzinach 8-16

i podpisuje listę obecności. Z kolei M. M. mailem z dnia 11 listopada 2014 r. złożyła wyjaśnienia, z których wynikało m.in., że I. S. jest pracownikiem Fundacji (...), pracuje w godzinach od 8 do 16 oraz zaznacza swoją obecność na liście obecności. Od decyzji organu rentowego z dnia 14 maja 2015 r., nr (...) I. S. wniosła odwołanie do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Sprawa z jej odwołania została zarejestrowana pod sygn. akt VII U 1032/15. Również decyzją z dnia 14 maja 2015 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. stwierdził, że J. S. jako pracownik u płatnika składek Fundacji (...) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 20 maja 2014 r. Powyższa decyzja została wydana po przeprowadzeniu postępowania kontrolnego przez ZUS, w trakcie którego zostały przedstawione następujące dokumenty dotyczące zatrudnienia J. S.: kopie umowy o pracę, CV, kopie dyplomu potwierdzającego posiadane wykształcenie, szczegółowy zakres czynności służbowych, oświadczenia pracownika, karta szkolenia wstępnego w dziedzinie BHP, kopie zaświadczenia lekarskiego, kopie faktur wraz z notatką, kopie listy obecności oraz kopie listy płac. Od powyższej decyzji organu rentowego J. S. oraz Fundacja (...) w W. wniosły odwołanie do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga

w W. VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Sprawa z ich odwołania została zarejestrowana pod sygn. akt VII U 1033/15 i postanowieniem z dnia 18 stycznia

2016 r. połączona ze sprawą z odwołania I. S., toczącą się pod sygn. akt VII U 1032/15 do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia. Obie sprawy były prowadzone pod sygn. akt VII U 1032/15. W toku kilkuletniego postępowania sądowego w sprawie o sygn. akt VII U 1032/15 Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych przeprowadził dowody z zeznań następujących świadków: B. C., K. D., M. M., M. K., D. K. oraz M. W.. Sąd Okręgowy przesłuchał również obie odwołujące, a także E. P.. W toku postępowania odwołująca I. S. złożyła również wnioski dowodowe o dopuszczenie dowodów z dokumentów, które potwierdzały jej powrót do pracy po ustaniu jej niezdolności do pracy. Były to dokumenty

w postaci: potwierdzeń przelewu wynagrodzenia za luty, marzec i maj 2016 r., list płac za okres luty–maj 2016 r., dokumentów podpisywanych przez I. S. w zastępstwie prezesa fundacji, list obecności za okres luty–czerwiec 2016 r., oświadczenia o powrocie na stanowisko pracy, aneksu do umowy, zaświadczenia z fundacji, pisma ZUS z dnia 23 maja 2016 r., orzeczenia lekarskiego oraz upoważnienia z dnia 25 lutego 2016 r. Również odwołująca J. S. złożyła wnioski dowodowe o dopuszczenie dowodów

z dokumentów, które potwierdzały jej powrót do pracy po ustaniu jej niezdolności do pracy

w postaci aneksu z dnia 11 sierpnia 2015 r., list obecności za okres od sierpnia do grudnia 2015 r. oraz list płac za okres od sierpnia do listopada 2015 r. Ponadto postanowieniem z dnia 4 marca 2016 r. Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie dopuścił dowód z opinii biegłego ginekologa celem ustalenia, czy odwołująca się I. S. od dnia 20 maja 2014 roku była zdolna do wykonywania pracy zarobkowej. Biegły z zakresu ginekologii wskazał, że była ona zdolna do pracy od dnia 20 maja 2014 r. Z kolei postanowieniem z dnia 29 czerwca 2017 r. Sąd Okręgowy Warszawa -Praga w Warszawie dopuścił dowód z opinii biegłego ginekologa celem ustalenia, czy odwołująca się J. S. była zdolna do pracy od dnia 20 maja 2014 r., a I. S. od dnia 1 września 2013 r. Biegły z zakresu ginekologii wskazał, że nie jest w stanie w sposób właściwy ocenić zdolności J. S. do pracy od dnia 20 maja 2014 r., natomiast I. S. była zdolna do pracy od dnia 1 września 2013 r. W wyniku rozpoznania spraw z odwołań J. S., I. S. oraz Fundacji (...)

w W. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy

i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 29 grudnia 2017 r., wydanym w sprawie VII U 1032/15, w punkcie 1 zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 14 maja 2015 r., nr: (...) w ten sposób, że stwierdził, iż I. S. jako pracownik u płatnika składek Fundacji (...) z siedzibą w W. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym,

chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 września 2013 r., w punkcie 2 zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 14 maja 2015 r., nr: (...) w ten sposób, że stwierdził, iż J. S. jako pracownik u płatnika składek Fundacji (...) z siedzibą w W. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu

i wypadkowemu od dnia 20 maja 2014 r., zaś w punkcie 3 zasądził od organu rentowego na rzecz I. S. kwotę 2.400,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że „ujawnione dokumenty

w toku postępowania, jak również osobowe źródła dowodowe w postaci zeznań świadków, jak i przesłuchania stron procesu, pozwoliły ustalić, iż ubezpieczone wykonywały czynności w imieniu i na rzecz swojego pracodawcy. Strony odwołujące przedstawiły cały szereg wniosków dowodowych, które zostały przeprowadzone przed Sądem I instancji, za pomocą których ustalono, że ubezpieczone faktycznie wykonywały czynności zgodnie z ustalonym zakresem obowiązków”. Sąd Okręgowy dalej w uzasadnieniu podał, że okoliczności wykonywania pracy przez odwołujące potwierdziła świadek M. W., która posiadała największą wiedzę w zakresie wykonywanych obowiązków przez pracownice, zarówno w trakcie istniejącego stosunku pracy od dnia 1 września 2013 r. oraz od dnia 20 maja 2014 r., jak również wcześniej, kiedy odwołujące wspierały Fundację w ramach podpisanej umowy wolontariatu. Wreszcie Sąd Okręgowy wskazał również, że obie odwołujące powróciły do pracy po zakończeniu zwolnień lekarskich związanych z ciążą, co świadczy o braku pozorności zatrudnienia. Jak uzasadniał dalej Sąd Okręgowy, gdyby przyjmować, że decyzja o zatrudnieniu ubezpieczonych była podjęta dla pozorów

z premedytacją, to po zakończeniu zwolnień stosunki pracy przestałyby istnieć. Dalsze świadczenie pracy przez odwołujące świadczy więc o faktycznym zrealizowaniu przesłanek wynikających z dyspozycji art. 22 § 1 k.p. Odwołująca J. S. złożyła wnioski

o wypłatę zasiłków w następujących terminach: 28 sierpnia 2014 r. o zasiłek opiekuńczy

za okres od dnia 4 sierpnia 2014 r. do dnia 8 sierpnia 2014 r. oraz za dzień 11 sierpnia 2014 r.; 15 października 2014 r. o zasiłek macierzyński za okres od dnia 12 sierpnia 2014 r. do dnia

10 sierpnia 2015 r.; 5 października 2015 r. o zasiłek opiekuńczy za okres od dnia 7 września 2015 r. do dnia 11 września 2015 r.; 12 października 2015 r. o zasiłek opiekuńczy za okres

od dnia 21 września 2015 r. do dnia 25 września 2015 r.; 25 kwietnia 2016 r. o zasiłek opiekuńczy za okres od dnia 20 kwietnia 2016 r. do dnia 22 kwietnia 2016 r. Natomiast odwołująca I. S. złożyła wnioski o wypłatę zasiłków w

następujących terminach: 4 sierpnia 2014 r. o zasiłek chorobowy za okres od dnia 29 lipca 2014 r. do dnia 8 sierpnia 2014 r.; 5 września 2014 r. o zasiłek chorobowy za okres od dnia 29 sierpnia 2014 r. do dnia 26 września 2014 r.; 3 listopada 2014 r. o zasiłek chorobowy za okres od dnia 24 października 2014 r. do dnia 1 grudnia 2014 r.; 4 grudnia 2014 r. o zasiłek chorobowy za okres od dnia

2 grudnia 2014 r. do dnia 5 stycznia 2015 r.; 12 stycznia 2015 r. o zasiłek chorobowy za okres od dnia 6 stycznia 2015 r. do dnia 3 lutego 2015 r.; 9 lutego 2015 r. o zasiłek chorobowy

za okres od dnia 4 lutego 2015 r. do dnia 25 lutego 2014 r.; 16 kwietnia 2015 r. o zasiłek macierzyński za okres od dnia 26 lutego 2015 r. do dnia 24 lutego 2016 r.; 25 maja 2016 r.

o zasiłek opiekuńczy za okres od dnia 23 maja 2016 r. do dnia 27 maja 2016 r.; 2 czerwca 2016 r. o zasiłek opiekuńczy za okres od dnia 30 maja 2016 r. do dnia 3 czerwca 2016 r. Decyzją z dnia 19 czerwca 2018 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. przyznał J. S. odsetki ustawowe

za opóźnienie od wypłaconego zasiłku opiekuńczego za okres od dnia 4 sierpnia 2014 r.

do dnia 8 sierpnia 2014 r., za dzień 11 sierpnia 2014 r., za okresy od dnia 7 września 2015 r. do dnia 11 września 2015 r., od dnia 21 września 2015 r. do dnia 25 września 2015 r.

i od dnia 20 kwietnia 2016 r. do dnia 22 kwietnia 2016 r. oraz zasiłku macierzyńskiego

za okres od dnia 12 sierpnia 2014 r. do dnia 10 sierpnia 2015 r. w kwocie 355,62 złotych.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w trakcie postępowania sądowego dotyczącego podlegania J. S. ubezpieczeniom został przedstawiony nowy dowód

w sprawie. W związku z tym 30-dniowy termin do dokonania wypłaty świadczeń wynikający z art. 64 ustawy zasiłkowej biegł od wpływu do ZUS prawomocnego orzeczenia sądu, wobec czego okres opóźnienia został ustalony od dnia 10 marca 2018 r. do dnia 18 maja 2018 r. Jednocześnie decyzją z dnia 19 czerwca 2018 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń

Spółecznych (...) Oddział w W. przyznał I. S. odsetki ustawowe za opóźnienie od wypłaconego zasiłku chorobowego za okresy od dnia

29 lipca 2014 r. do dnia 8 sierpnia 2014 r., od dnia 29 sierpnia 2014 r. do dnia 26 września 2014 r. i od dnia 24 października 2014 r. do dnia 25 lutego 2015 r., od wypłaconego zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 26 lutego 2015 r. do dnia 24 lutego 2016 r. oraz od zasiłku opiekuńczego za okresy od dnia 23 maja 2016 r. do dnia 27 maja 2016 r. i od dnia 30 maja 2016 r. do dnia 3 czerwca 2016 r. w kwocie 770,47 złotych. W uzasadnieniu organ rentowy stwierdził, że w trakcie postępowania sądowego dotyczącego podlegania I. S. ubezpieczeniom został przedstawiony nowy dowód w sprawie. W związku z tym 30-dniowy termin do dokonania wypłaty świadczeń wynikający z art. 64 ustawy zasiłkowej biegł od wpływu do ZUS prawomocnego orzeczenia sądu, wobec czego okres opóźnienia został ustalony od dnia 10 marca 2018 r. do dnia 17 maja 2018 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o wskazane wyżej dowody, których wiarygodność nie została przez strony skutecznie zakwestionowana w toku postępowania.

Sąd I instancji zważył, że odwołania jako niezasadne podlegały oddaleniu. W jego ocenie Sąd Okręgowy rozpoznając sprawę VII U 1032/15 oparł się na wielu dowodach, które nie były przeprowadzane w toku postępowania przed organem rentowym. ZUS przeprowadził bowiem dowód z dokumentów, a także z pisemnych wyjaśnień K. D.

i M. M. oraz z zeznań prezesa Fundacji – (...). Tymczasem przed Sądem Okręgowym zostały dodatkowo przeprowadzone dowody z zeznań świadków: B. C., M. K., D. K. oraz M. W..

Z treści uzasadnienia wyroku wydanego w sprawie VII U 1032/15 wynika, że zwłaszcza decydujące znaczenie dla Sądu Okręgowego miały zeznania świadka M. W., która nie była przesłuchiwana przed organem rentowym. Ponadto Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z opinii biegłego z zakresu ginekologii na okoliczność, czy odwołujące były zdolne do podjęcia pracy w datach nawiązania ich stosunków pracy z Fundacją (...). Powyższe wskazuje, że Sąd Okręgowy dysponował poszerzonym materiałem dowodowym, aniżeli w stosunku do przedstawionego przed organem rentowym. Ponadto istotne dla Sądu I instancji rozpoznającego niniejszą sprawę było również, że w toku postępowania w sprawie VII U 1032/15 obie odwołujące złożyły dodatkowe dokumenty, które potwierdzały ich powrót do pracy w Fundacji (...), po upływie okresu przebywania na zwolnieniach. Dokumenty te w ocenie Sądu Okręgowego poświadczały o braku pozorności ich zatrudnienia. Sąd Okręgowy wydając wyrok w sprawie VII U 1032/15 dokonał również innej niż organ rentowy interpretacji znamienia nadzoru pracowniczego z art. 22 § 1 k.p. wskazując, że odwołujące oraz prezes Fundacji łączyły więzy rodzinne, co oznacza, że nie należy w ich sytuacji traktować dosłownie rygoryzmu narzuconego przez ustawę w kwestii istnienia tego nadzoru. W związku z tym organ rentowy nie mógł wiedzieć, że dla występującego stosunku rodzinnego nie należy traktować dosłownie rygoryzmu narzuconego przez ustawę. W toku postępowania przed Sądem Okręgowym przeprowadzono szereg nowych dowodów. Nie sposób obciążać organu rentowego odpowiedzialnością za brak przeprowadzenia dowodów z dokumentów potwierdzających powrót obu odwołujących do pracy po zakończeniu okresu zwolnień. Obie decyzje organu rentowego o niepodleganiu odwołujących ubezpieczeniom społecznym zostały wydane dnia 14 maja 2015 r., zaś dokumenty potwierdzające powrót do pracy J. S. pojawiły się dopiero w sierpniu 2015 r., a I. S. w lutym 2016 r. Organ rentowy w związku z tym nie mógł dokumentami dysponować przed wydaniem niewłaściwych decyzji za co nie ponosi odpowiedzialności. Jednocześnie z uzasadnienia wyroku wydanego w sprawie VII U 1032/15 wynika, że dokumenty te miały dla Sądu Okręgowego niebagatelne znaczenie. Wobec powyższego uznano, że organ rentowy nie dysponował pełnym materiałem dowodowym, który legł u podstaw zmiany decyzji dotyczących podlegania przez odwołujące ubezpieczeniom społecznym. Odsetki od niewypłaconych w terminie zasiłków chorobowego i macierzyńskiego nie przysługują, jeżeli spór dotyczący podlegania ubezpieczeniu chorobowemu został rozstrzygnięty wyrokiem sądu na podstawie ustaleń faktycznych poczynionych w tym postępowaniu. Ostatecznie stan faktyczny został ustalony dopiero w postępowaniu przed Sądem Okręgowym Warszawa-Praga w Warszawie w sprawie o sygn. akt VII U 1032/15. Wobec powyższego organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za wydanie błędnych decyzji dotyczących odmowy przyznania odwołującym poszczególnych świadczeń zasiłkowych. Z tych wszystkich względów Sąd I instancji na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. oddalił odwołania I. S. i J. S. uznając, że brak jest podstaw do ich uwzględnienia.

I. S. w dniu 15 lutego 2019 r. złożyła apelację zaskarżając punkt 1 wyroku Sądu I instancji i zarzucając mu:

1. niewyjaśnienie istoty sprawy poprzestając jedynie na formalnym stwierdzeniu, że w postępowaniu przed Sądem zostały przeprowadzone nowe dowody, podczas gdy

- a) bez dowodów przeprowadzonych przed Sądem istnienie stosunku pracy odwołującej nie budziłoby wątpliwości,
- b) organ rentowy w ramach postępowania wyjaśniającego przed wydaniem decyzji sam powinien przeprowadzić dowody, jeśli występowały wątpliwości,
- c) organ rentowy posiadał lub przynajmniej powinien posiadać wiedzę z urzędu na temat okoliczności przedmiotowo istotnych, jak np. podpisywanie i składanie dokumentów do organu rentowego przez ubezpieczoną od początku jej zatrudnienia.

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.

a) art. 85 ust. 1 zdanie 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych polegający na wadliwej interpretacji i niewłaściwym zastosowaniu sprowadzającym się do uznania, że sam fakt przesłuchania w postępowaniu przez Sąd Okręgowy jakichkolwiek świadków i przeprowadzenia innych dowodów jest wystarczającą przesłanką do uznania, że niewydanie prawidłowej decyzji przez organ rentowy i opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialności,

b) art. 64 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2017 r., poz. 1368 z późn. zm.) polegający na niezastosowaniu się do jego treści związanej z tym, że zasiłek wypłaca się na bieżąco po stwierdzeniu uprawnień, jednak nie później niż w ciągu 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień do zasiłków, w sytuacji w której nie było żadnych przeszkód, aby uprawnienia ustalić we wskazanym w przepisie terminie.

3. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 6 k.c., zgodnie z którym ciężar dowodu faktu spoczywa na tej stronie, która z faktu wywodzi skutki prawnej, bowiem organ rentowy bezzasadnie podnosił, że ubezpieczoną wiązał pozorny stosunek prawny.

4. dokonanie błędnych ustaleń faktycznych i wadliwie wyprowadzonych wniosków, pomimo prawidłowych ustaleń polegających na przyjęciu, że skoro jako ubezpieczona w odwołaniu przywołała jedynie z ostrożności procesowej dowody, które zostały przeprowadzone, to oznacza, że przesądziły one o bezzasadności decyzji, która wcześniej rzekomo mogła wydawać się słuszna.

W związku z tym odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie jej odsetek od organu rentowego w łącznej kwocie 11.498,43 złotych, ewentualnie o uchylenie wyroku i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania.

J. S. również wniosła apelację w dniu 15 lutego 2019 r. zaskarżając punkt 2 wyroku Sądu Rejonowego. Odwołująca zarzuciła rozstrzygnięciu Sądu I instancji tożsame naruszenie przepisów prawa i przytoczyła te same argumenty, jak w treści apelacji I. S.. Ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie jej prawa do odsetek od organu rentowego w łącznej kwocie 8.349,56 złotych, ewentualnie o uchylenie wyroku i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje I. S. i J. S., jako niezasadne, podlegały oddaleniu.

Sąd II instancji zważył, że oba środki zaskarżenia oparte były na takich samych zarzutach a uzasadnienie apelacji różniło się jedynie enumeratywną wymianą środków dowodowych, które zostały przedstawione w toku postępowania

sądowego, a które różniły się względem odwołujących się. Z treści dwóch apelacji w głównej mierze wynikały zarzuty niewyjaśnienia istoty sprawy przez Sąd I instancji oraz dokonanie błędnych ustaleń faktycznych, które skutkowały skonstruowaniem wadliwych wniosków.

Organ rentowy przed wydaniem zaskarżonych decyzji dotyczących wyłączenia odwołujących z ubezpieczeń społecznych przeprowadził zgodnie z obowiązującymi procedurami postępowanie wyjaśniające. W związku z tym wezwał ubezpieczone, a także płatnika składek Fundacji (...) do złożenia dowodów potwierdzających ich pracę. Odwołujące na potwierdzenie faktyczności realizowania stosunku pracy złożyły m.in. umowy oraz aneksy do umów o pracę, CV, zaświadczenia

o ukończeniu kursów, szczegółowy zakres obowiązków, oświadczenia pracownika, karty szkolenia wstępnego w dziedzinie BHP, kopie zaświadczeń lekarskich, listy obecności czy listy płac. Sąd Okręgowy zważył, że na tej podstawie organ rentowy miał uzasadnione wątpliwości co do realizowania przez ubezpieczone stosunku pracy. Strony nie przedstawiły żadnych materialnych dowodów wskazujących na to, że praca była przez nich wykonywana. Dokumenty zebrane w toku postępowania administracyjnego świadczyły jedynie temu, że strony stworzyły jedynie ramy stosunków pracy. Z przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego nie wynikało, aby ubezpieczone podpisywały się chociażby na jednym dokumencie, z którego wynikałoby, że faktycznie świadczą pracę na rzecz Fundacji (...). Do powyższych dokumentów, za pomocą których posiłkował się organ rentowy, ubezpieczone przedstawiły dodatkowe wnioski dowodowe, które zostały zaprezentowane w toku postępowania sądowego. I. S. złożyła do akt sprawy m.in. potwierdzenia przelewu wynagrodzeń, listy obecności i płac za późniejszy okres, podpisywaną przez siebie dokumentację w zastępstwie prezesa fundacji czy też oświadczenia o powrocie na stanowisko pracy. Natomiast J. S. złożyła aneks do umowy o pracę z dnia 11 sierpnia 2015 r. oraz listy obecności i płac obejmujących okres od sierpnia do listopada 2015 r. Zatem Sąd Okręgowy zważył, że dopiero w toku postępowania sądowego udostępniono dokumenty, które samodzielnie podpisywała I. S. w imieniu prezesa płatnika składek.

Ponadto przed organem rentowym przeprowadzono też dowód z zeznań E. P. – prezesa Fundacji (...) oraz K. D. i M. M., które złożyły pisemne wyjaśnienia. Jednak w ocenie Sądu II instancji pozytywne rozstrzygnięcie sprawy wymagało przesłuchania innych świadków, co zostało osiągnięte w toku postępowania sądowego. Sąd Okręgowy przeprowadził wówczas dowody z zeznań świadków: B. C., K. D., M. M., M. K., D. K. oraz w szczególności M. W.. W ocenie tego Sądu świadek M. W. posiadała największą wiedzę w zakresie wykonywanych obowiązków przez ubezpieczone, zarówno w trakcie istniejącego stosunku pracy od dnia 1 września 2013 r. oraz od dnia 20 maja 2014 r., jak również wcześniej, kiedy wspierały one Fundację w ramach podpisanej umowy wolontariatu. Należy podkreślić, że organ rentowy w ramach swojego postępowania nie korzystał z wyjaśnień wspomnianego świadka, na którego zeznaniach Sąd w głównej mierze oparł swoje rozstrzygnięcie.

Sąd Okręgowy w całej rozciągłości popiera ocenę stanu faktycznego zaprezentowaną przez Sąd I instancji, jak również dokonane rozważania prawne. Analizując bezpośrednio treść zarzutów znajdujących się w obu apelacjach Sąd II instancji zważył, że dopiero nowe dowody, które zostały przeprowadzone w postępowaniu sądowym uzasadniały dokonanie zmiany zaskarżonych decyzji, na co niewątpliwie wskazywał Sąd Rejonowy. Apelujący błędnie twierdził, że organ rentowy powinien samodzielnie uzupełnić postępowanie dowodowe, jeżeli zachodziły wątpliwości przy wydaniu rozstrzygnięcia. W ocenie Sądu Okręgowego zakres przedstawionych dowodów przed organem rentowym nie dawał podstaw wówczas do uznania, że stosunki pracy odwołujących się były faktycznie realizowane. Organ rentowy nie posiadał żadnych materialnych dowodów wskazujących na wykonywanie pracy przez ubezpieczone, a z pisemnych oświadczeń dwóch osób również nie miał możliwości poczynić takich ustaleń. Sąd Okręgowy zważył, że ubezpieczone podczas postępowania wyjaśniającego miały obowiązek przedstawienia odpowiednich dowodów na potwierdzenie swojego stanowiska, zaś organ rentowy w tej kwestii nie mógł działać za strony.

W ocenie Sądu II instancji nie doszło do naruszenia art. 6 k.c., zgodnie z którym ciężar udowodnienia faktu spoczywa na tej stronie, która z faktu wywodzi skutki prawne. Po przeprowadzonym postępowaniu wyjaśniającym organ rentowy należycie uzasadnił przyczyny, dla których nie objął ubezpieczeniami społecznymi obu odwołujących. Dla organu rentowego najistotniejszym argumentem świadczącym o zasadności wydanych decyzji było nieprzedstawienie przez strony w trakcie postępowania dokumentów potwierdzających faktyczne wykonywanie pracy. Ta konkluzja

była prawidłowa, ponieważ ówczesnie zgromadzony materiał dowodowy nie dawał podstaw do zawarcia innego rozstrzygnięcia

w sprawie. Dopiero osobowe źródła dowodowe oraz w przypadku I. S. podpisywana przez nią dokumentacja dały podstawy do zmian zaskarżonych decyzji. Ponadto również pozostały dostatecznie niewyjaśnione inne okoliczności, które utwierdzały wówczas organ rentowy w prawidłowości podejmowanych działań. Do nich zaliczał się fakt, że na miejsce odwołujących nie zostały zatrudnione nowe osoby a płatnik składek posiada bardzo duże zaległości w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne. Opisywane okoliczności mogły stanowić dla organu rentowego potwierdzenie, że do nawiązania stosunków pracy doszło jedynie w celu osiągnięcia korzyści z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Tym niemniej należy podkreślić ponownie, że w toku postępowania wyjaśniającego strony poza dokumentacją kadrowo-płacową nie dostarczyły żadnych dowodów świadczących o faktycznym wykonywaniu pracy przez odwołujące się.

Przechodząc do zarzutów naruszenia prawa materialnego, Sąd II instancji zważył, że skarżące zarzuciły niewłaściwe zastosowanie przepisu ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1778 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą systemową” oraz błędne pominięcie art. 64 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2017 r., poz. 1368 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą zasiłkową”. Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy, jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Natomiast na podstawie art. 64 ust. 1 i 2 ustawy zasiłkowej, płatnicy składek, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 1, wypłacają zasiłki w terminach przyjętych dla wypłaty wynagrodzeń lub dochodów, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych bieżąco po stwierdzeniu uprawnień. Zasiłki te wypłaca się nie później jednak niż w ciągu 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień do zasiłków. Jeżeli płatnik składek nie wypłacił zasiłku w terminie, o którym mowa w ust. 1, jest on obowiązany do wypłaty odsetek od tego zasiłku w wysokości i na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych.

Sąd II instancji zważył, że w gruncie rzeczy treść uzasadnienia naruszenia zarzucanych przepisów prawa materialnego odnosi się do rzekomej błędnej wykładni ustalonego i ocenionego stanu faktycznego leżącego u podstaw rozstrzygnięcia w sprawie,

w której objęto odwołujące ubezpieczeniami społecznymi. Skarżące przy przytoczeniu przepisów obu ustaw nie stwierdziły, że Sąd Rejonowy co do zasady w sposób nieprawidłowy je zastosował bądź pominął. Intencją zarzutów zawartych w apelacji przez ubezpieczone było wskazanie, że w niniejszej sprawie nie było żadnych argumentów, które uzasadniałyby stwierdzenie, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za wydane decyzje w sposób nieprawidłowy. W ocenie Sądu Okręgowego zarzuty dotyczące naruszenia przepisów prawa materialnego w treści uzasadniającej ich przytoczenie, stanowią jedynie powtórzenie argumentów, których skarżące użyły w części dotyczącej naruszenia przepisów prawa procesowego. Do tej argumentacji Sąd Okręgowy odniósł się na wstępie rozważań prawnych, a co za tym idzie powielenie tych zarzutów nie stanowi oddzielnej i samodzielnej przesłanki uzasadniającej zmianę zaskarżonego wyroku. Sąd II instancji zwraca uwagę, że Sąd Rejonowy, przy poprawnie ustalonym stanie faktycznym, w sposób trafnie zastosował obowiązujące przepisy prawa dokonując przy tym prawidłowej ich wykładni. W związku

z tym nieuzasadnionym był również ewentualny wniosek apelujących o uchylenie zaskarżonego wyroku. Zgodnie z art. 328 § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa, nie został naruszony. Należy wskazać, że Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy pochylił się nad sporem zainicjowanym w niniejszej sprawie a zarówno całość ustalonego i ocenionego stanu faktycznego, jak i

dokonane rozważania prawne podlegały kontroli instancyjnej. Zatem Sąd Okręgowy nie widzi podstaw do możliwości uchylecia wyroku, który został wydany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Mając na uwadze powyższe, Sąd II instancji orzekł na podstawie art. 385 k.p.c. oddalając obydwie apelacje, jak w pkt 1 i 2 sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą Sąd Okręgowy orzekł na mocy art. 98 k.p.c. na podstawie wartości przedmiotu zaskarżenia, które wyniosły w przypadku I. S. 11.498,43 złotych, zaś u J. S. 8.349,56 złotych. Sąd (...) instancji orzekł o kosztach na podstawie § 2 w związku z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804).

SSO Renata Gąsior SSO Zbigniew Szczuka (spr.) SSO Monika Roslan - Karasińska

(...)

(...)